

ಮೂಡಲಗಿರಿಯಪ್ಪ. ಅವನಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ನನ್ನ ಒದ್ದಾಟ ನಿನ್ನೆಯಿಂದ ನೋಡಿದರೋ ಈತನೇನೋ ಕೇಳುತ್ತಾನೆ.

ದೇವಣ್ಣ ತನ್ನ ಬೀದಿಯವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಜೈಲಿಗೆ ಬಂದು ಹದಿನೆಂಟು ದಿನ. ಯಾವುದೋ ಜಮೀನಿನ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಯಾರ್ಯಾರೋ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮ ಜಗಳವಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವಿಷ ಕುಡಿದು ಹೊಲದಲ್ಲಿಯೇ ಸತ್ತಿದ್ದ. ಹಾಗೆ ಸತ್ತವನ ಕುಟುಂಬದವರು ಈ ದೇವಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅವನ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು ಬಂಧುಗಳು ಆಸ್ತಿಗಾಗಿ ಪ್ರಚೋದನೆ ನೀಡಿ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಂಪ್ಲೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟು ಸರಿ ಸುಮಾರು ಹದಿನಾಲ್ಕು ಜವರನ್ನು ಜೈಲಿಗೆ ದಬ್ಬಿಸಿದ್ದರು. ಬಂದ ಎರಡು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಊಟ ಮಾಡದೇ ಅಕ್ಷಯ ಮೂಲೆ ಹಿಡಿದು ಕೂತಿದ್ದ ಈ ದೇವಣ್ಣನನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಮಾತಾಡಿಸಿ, 'ನಿಮ್ಮ ಮಾಮೂಲು ಕೇಸಪ್ಪ. ಸಾಕ್ಷಿ ಇಲ್ಲ, ಬೇಗ ಬಿಡುಗಡೆ ಆಗಿರಲಿ, ಚಿಂತೆ ಮಾಡಬೇಡಿ' ಅಂತ ಊಟ ಮಾಡಿಸಿ ತನ್ನ ಕೆತೆ ಹೇಳಿ ಆಪ್ತನಾಗಿದ್ದ.

ಅಜ್ಜನ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ಕೈಕಟ್ಟಿ ನಿಂತಿತ್ತು. ಪಕ್ಕ ಕೂತ. ಅಜ್ಜ ದೇವಣ್ಣನನ್ನೇ ನೋಡಿದ. 'ಯಾಕಜ್ಜ ಮಂಕಾಗಿದ್ದೀಯೆ? ಸದ್ಯದಲ್ಲೇ ಬಿಡುಗಡೆ ಆಗಿಯೋ... ಹೊರ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಹೋಗಿಯೋ... ನಿನ್ನವರಿಲ್ಲ ಅಂದರೂ ಮನುಷ್ಯರೆಲ್ಲಾ ನಿನ್ನವರೆದುಕೋ. ಮತ್ತೆ ಈ ಸುಡುಗಾಡು ಜೈಲಿನ ಕಡೆ ತಲೆ ಹಾಕಿ ಮಲಗಬೇಡ'.

ಮೂಡಲಗಿರಿಯಪ್ಪ ದೇವಣ್ಣನನ್ನೇ ನೋಡಿದ. ಅದೇನೆನಿಸಿತೋ ಅವನ ಕೈ ಹಿಡಿದು ದುಬಿಸಿ ಅತ್ತುಬಿಟ್ಟ. ದೇವಣ್ಣ ಅವನು ಅಳುವವರೆಗೂ ಒಂದೂ ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ. ಮನಸಾರೆ ಅತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ಕೈಗಳಿಂದಲೇ ಕಣ್ಣು ಮುಗು ಒರೆಸಿಕೊಂಡ. ದೇವಣ್ಣ ಅವನ ಕೈ ಹಿಡಿದು ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿಕೊ ಎಂಬಂತೆ ಮೆಲ್ಲಗೆ ತಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದ.

'ದೇವಣ್ಣ, ನಾನು ಕಳ್ಳ ಅಲ್ಲ ಮಾರಾಯ. ಹೊಟ್ಟೆ ಪಾಡಿಗೆ ದುಡಿತಿದ್ದೋನ್ನ ಎರಡು ಎಳನೀರಿಗೆ ಸ್ಪೆಷನ್ ಮೆಟ್ಟಿಲು ಹತ್ತಿಸಿದ್ದು. ಅವನ್ನ ಸಾಕಬೇಕಿತ್ತು. ಎರಡು ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟ ಅಂತ ಕಾಯಿ, ಕೋಳಿ, ಕಟ್ಟಿಗೆ ಕದ್ದು ಮಾರಿ ಬಂದ ಹಣದಿಂದ ಅವನ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಸಿದ್ದೆ. ಅಪ್ಪ ಸತ್ತು ಯಾವ ಕಾಲವೋ. ಯಾರಂದ್ರೆ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ ನಮಗೆ. ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಕೇಸುಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದು ಇದು ಈಗೀಗ ತವರುಮನೆಯಾದಂತಾಗಿದೆ. ನಾನು ಬಿಟ್ಟೇನಂದ್ರೂ ಪೊಲೀಸರು, ನಮ್ಮೂರ ಬೆಳ್ಳಿ ಬಗಾರದ ಅಂಗಡಿಯವರು ಬಿಡ್ಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೈಗೆ ಕಾಸು ಕೊಟ್ಟು ಕದಿಯಲು ಕಳಿಸಿದ್ದು. ಬಹಳ ಲಾಭ ಅವರಿಗೆ, ನನ್ ಪಾಲಿಗೆ ಪುಡಿಗಾಸು ಅಥವಾ ಈ ಜೈಲು. ತಿಂಗಳು ತುಂಬೋದರೊಳಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಜಾಮೀನು ಕೊಟ್ಟು ಕರೆಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದು. ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದರೂ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಇಲ್ಲೇ ಸಾಯುತ್ತೆ. ಅವು ಹೆಂಗೋ ತಿರೀಕೊಂಡಂತೆ. ಅವಳ ಮುಖ ಸೈತ ನೋಡದ ಪಾಟಿ ನಾನು. ಸದ್ಯ, ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ನಾನು ಕಳ್ಳ ಅಂತ ನಮ್ಮವರಿಗೆ

ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ದುಡಿಯಲು ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ ಅಂತ ಅಂದ್ಕೊಳ್ಳೋಳು. ಒಮ್ಮೆ ಮದುವೆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತಾಡಿ ಹೊಳೆಹೊನ್ನೂರಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ನೋಡಲೂ ಕರೆಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಳು. ಅಲ್ಲಿದ್ದವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ನನ್ನ ಗುರ್ತಿಸಿ, 'ನೀನು ಚನ್ನಗಿರಿ ಸ್ಪೆಷನ್ನಲ್ಲಿ ಇದ್ದೆ ಅಲ್ಲಾ?' ಅಂದ ಅವನದುರು. ಅವನಿಗೆ ಏನೂ ತಿಳಿಲಿಲ್ಲ. ಏನೋ ಸಬೂಬು ಹೇಳಿ ವಾಪಾಸು ಕರೆತಂದೆ. ಚನ್ನಗಿರಿಯ ಅಮ್ಮನ ಗುಡ್ಡದಲ್ಲಿ ಒಣಗಿದ್ದ ಎರಡು ಗಂಧದ ಮರ ಇದ್ದಾವಂತೆ ಕದಿಯಲು ಗುಂಪಲ್ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ರೇಂಜರ್ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕು ಎರಡು ದಿನ ಏನೂ ಕೇಳಿಲ್ಲೇ ಗಂಧ ಕಸ್ಟೊಂಡು ಕಳಿಸಿದ್ದು. ಅಲ್ಲಿ ಈ ಆಸಾಮಿ ನೋಡಿದ್ದಂತೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಮದುವೆ ಆಲೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಲ್ಲು ಬಿತ್ತು. ಕಳ್ಳನ ಹೆಂಡತಿ ಯಾವತ್ತಿದ್ದೂ ಮುಂಡೆ ತಾನೇ? ಅದಕ್ಕೆ ಸಿವ ನನ್ನ ಹಣೆಲಿ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣಿನ ಬಾಳು ಹಾಳು ಮಾಡೋ ಅದೃಷ್ಟ ಬರಲಿಲ್ಲ

ಅಂದ್ಕೊಂಡೆ' ನಿಟ್ಟುಸಿರಿಟ್ಟ ಮೂಡಲಗಿರಿಯಪ್ಪ. 'ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡ್ಕೋ ಅಜ್ಜ, ಆಗಿದ್ದಾಯಿತು. ಈ ಜೈಲಲ್ಲಿ ಈಗ ನೀ ಮನುಷ್ಯ ಆಗಿಯೆ. ಉಳಿದ ಕಾಲ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಕಳಿ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಈ ಇಳಿ ವಯಸ್ಸಲ್ಲಿ ನಿಂಗೇನ್ ಬೇಕು?' ನಕ್ಕು ಮೂಡಲಗಿರಿಯಪ್ಪ ಹೇಳಿದ, 'ಅಯ್ಯೋ ಹುಚ್ಚಪ್ಪ... ನಂಗ್ ಹೊರಗೆ ಯಾರು ಕಾದು ಕುಂತಾರೆ? ನಾನೊಬ್ಬ ಬೇವರ್ಸಿ. ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಂಗೇ ಅಂತ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದ ಆಸಾಮಿ. ಈ ಜೈಲು ನನ್ನ ಮನೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಂಗ್ ನೀನ್ಯಾರು ಅನ್ನಲ್ಲ, ಜಾತಿ ಕೇಳಲ್ಲ, ಧರ್ಮ ಕೇಳಲ್ಲ, ಭಾಷೆ ಬಗ್ಗೆ ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ನನ್ನನ್ನು ಮನುಷ್ಯನಂತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿನ ಈ ಗ್ಯಾಡೆಗಳು. ಈ ಸಿಲ್ವರ್ ತಟ್ಟೆ, ಈ ಬಿಳಿ ಬಟ್ಟೆ, ಇಲ್ಲಿನ ಮುದ್ದೆ, ಬಟ್ಟಲ ಅನ್ನ ಯಾರು ಕೊಡ್ತಾರವ ಹೊರಗೆ? ವಯಸ್ಸು ಆಯಿತು, ದುಡಿಯದಿದ್ದರೆ ಅನ್ನ ಹೆಂಗ್ ಹುಟ್ಟಿತು? ರಟ್ಟೆ ಗಟ್ಟಿ ಇಲ್ಲ. ಅಂಗೈ ಗೆರೆಯಂಗೆ ಈ ಜೈಲಿನ ಜಾಗ, ಗೋಡೆ, ಬಾಗಿಲು ಮಣ್ಣು, ಮೈದಾನ ನಂಗ್ ಪರಿಚಯ ಇದೆ. ಮುಂಜಾನೆ ಎದ್ದು ಟಿಗಿ ಜನಗಣಮನ ಹಾಡಿಸ್ತಾರಲ್ಲ; ಹಂಗ ಹೊರಗೆ ಶಾಲೇಲಿ ಬಿಟ್ಟೆ ಸಾಮಾನ್ಯರು

ಹಾಡ್ತಾರಾ?' 'ಮತ್ ನಿನ್ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಏನು? ಅವಧಿ ಮುಗಿದರೆ ನಿನ್ನ ಇಟ್ಟುಕೆ ಬರ್ತದ?' ಅಚ್ಚರಿಯಿಂದ ದೇವಣ್ಣ ಕೇಳಿದ.

'ಅಯ್ಯೋ ನಾನೇನ್ ಜೈಲರ್ ಮಾವನ ಮಗನ ಟೀಮು ಮುಗಿದರೂ ಇಲ್ಲೇ ಇರಕೆ... ನೋಡನ, ಸಿವಾ ಇದ್ದಾನೆ...' ಅನ್ನುತ್ತಾ ಸಂಜೆ ಕೊಂಡಪ್ಪ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಬಾಳೆಹಣ್ಣಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೇವಣ್ಣಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ತಾನೊಂದು ತಿಂದು ಮಲಗಲು ಹೇಳಿದ. ತಾನು ಚಾಪೆ ಮೇಲೆ ಅಡ್ಡಾದ. ತಲೆ ಕೆಳಗೆ ಕೈಕೊಟ್ಟು ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿದ.

ಮರುದಿನವೇ ಯಾರೋ ಮಧ್ಯಂತರ ಜಾಮೀನು ಸಿಕ್ಕು ದೇವಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅವನ ಸಂಬಂಧಿಕರು ಜೈಲಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದರು. ಅದಾದ ಮರುದಿನ ಮೂಡಲಗಿರಿಯಪ್ಪನ ಬಿಡುಗಡೆಯಿತ್ತು. ದೇವಣ್ಣ ಹೋಗುವಾಗ ಅಜ್ಜನಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬರುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದ. ಅಜ್ಜ ಭುಜ ತಟ್ಟಿ 'ಇಂಥಾ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ಬರ್ರೀನಿ ಅನ್ನಬಾರದಪ್ಪ, ಹೋಗು ಸುಖವಾಗಿರು' ಅಂದು ಕಳಿಸಿದ.

ಇದಾಗಿ ತಿಂಗಳು ಕಳೆದಿತ್ತು. ದೇವಣ್ಣನಿಗೆ ಮೂಡಲಗಿರಿಯಪ್ಪನದೇ ಚಿಂತೆಯಾಗಿತ್ತು. ತೀರಾ ಸಿಕ್ಕಿ ಕರೆತಂದು ತಮ್ಮ ತೋಟದ ಮನೇಲಾದ್ದು ಬಂದಿರಲಿ ಅಂದುಕೊಂಡು ಸೀರಾ ಮತ್ತೆ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜೈಲಿಗೆ ಹೋದ.

ಇಬ್ಬರು ಪಿ.ಸಿ.ಗಳು ಪರಿಚಯ ಇದ್ದು. ಅಖಂಡ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ದಿನಗಳ ವ್ರತದ ಹಾಗೆ ಜೈಲಲ್ಲಿದ್ದ ಬಂಧನ ಮತ್ತು ಬಂಧ ಅದು. ಬಂದ ಕಾರಣ ಕೇಳಿ ನಕ್ಕುಬಿಟ್ಟರು ಅವರು. 'ಬಿಡುಗಡೆ ಆಗಿಲ್ಲವ, ಇದ್ದಾನೆ ಒಳಗೆ' ಅಂದರು.

'ಯಾಕೆ' ಅಂದ ಅಚ್ಚರಿಯಿಂದ 'ಹೋಗು, ನೀನೇ ಕೇಳಿ ತಿಳಿ' ಅಂತ ಬಿಟ್ಟು. ಒಳ ಹೋಗಿ ಅಜ್ಜನ ಮುಂದೆ ನಿಂತ ತಕ್ಷಣ ಮೂಡಲಗಿರಿಯಪ್ಪ ದಂಗಾಗಿ 'ಯಾಕಪ್ಪ ಮತ್ತೆ ಬಂದೆ' ಅಂದ ಗಾಬರಿಯಿಂದ.

'ನಾ ನಿನ್ನ ನೋಡಕ್ಕೇ ಬಂದೆ. ಯಾಕೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಆಗಲಿಲ್ಲವಾ?' ಅಂದ ಅವನ ಮುಖ ನೋಡುತ್ತಾ

'ಆಗಿತ್ತು... ನಿಂಗವತ್ ಎಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದ್ದಲ್ಲ ಹೊರ ಹೋಗಿ ಏನ್ ಮಾಡನ ಅಂತ... ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಕರೆಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದು, ಎರಡು ಮೂರು ಕಡೆ ಹೆಬ್ಬಟ್ಟು ಒತ್ತಿಸಿ ಕಳಿಸಿ ಅಂತ ಜಡ್ಡ್ ಹೇಳಿದ್ದು, ನಾನು ಹೊರಹೋಗಬಾರದಂತ ಗಟ್ಟಿ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲ...'

'ಅದಕ್ಕೆ?' 'ಅದಕ್ಕೆ ಕಾಲಲ್ಲಿ ಹಳೆ ಮೆಟ್ಟಿತ್ತಲ್ಲ, ತಗದು ಒಗದುಬಿಟ್ಟೆ... ಮತ್ತೆ ಎಂತದೋ ಅಪರಾಧ ಅಂತ ಕಪಾಳಕ್ಕೆ ತಲೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊಡ್ಡು ತಂದು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು... ಆ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಎಡಗಿವಿ ಕೇಳಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆರಾಮಾಗಿದ್ದೀನಿ... ಹೊರಪ್ರವಂಚದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಸಿಕ್ಕು' ಅಂತ ಕಣ್ಣುಂಬಿಕೊಂಡು ಒಳ ಹೋದ.

ದೇವಣ್ಣ ಮಂಕಾಗಿ ಅಲ್ಲೇ ನಿಂತ... ಬಿಡುಗಡೆ ಯಾರಿಗಂದು ಅರ್ಥ ಆಗಲಿಲ್ಲ!

ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ: feedback@sudha.co.in